

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 5.3 สรุปผลการวิจัย
- 5.4 อภิปรายผล
- 5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียนที่มีต่อบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และกลุ่มบุคลากรในโรงเรียน
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียน

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 339 คน ครูปฏิบัติการสอนจำนวน 3,644 คน และนักเรียน

จำนวน 88,605 คน รวม 92,588 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน
จำนวน 284 คน ครูปฏิบัติการสอนจำนวน 355 คน และนักเรียนจำนวน 382
คน รวม 1,021 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน
ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อสำรวจความคิดเห็น
ตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
และข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอน 1 ชุด
นักเรียน 1 ชุด โดยแต่ละชุดมี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ เพื่อสอบถามสถานภาพของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ เพื่อสำรวจ
ความคิดเห็นตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน
มัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบตรวจสอบรายการ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม
ได้เสนอแนะความคิดเห็นในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน
มัธยมศึกษา

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์
แบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 1,021 ฉบับ ได้ข้อมูลกลับคืนจำนวน 824 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 80.71

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
SPSS/PC⁺ คำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และเปรียบเทียบข้อมูลโดยใช้ F-test แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน
รูปตารางประกอบความเรียง

5.3 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.3.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 72.88 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.09 วุฒิกการศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 87.29 โรงเรียนขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 34.78

ครูปฏิบัติการสอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 59.09 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.95 วุฒิกการศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 87.78 โรงเรียนขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 32.67

นักเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.45 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 65.82 โรงเรียนขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 31.36

5.3.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียน ที่มีต่อบรรณารักษ์ทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรณารักษ์ทางวิชาการอยู่ในระดับ "มาก" ทุกด้านดังนี้

1) บรรณารักษ์ทางกายภาพ พบว่าโดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอนเห็นว่าอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X}=2.78$) ยกเว้นการจัดให้มีห้องสมุดเคลื่อนที่และมุมหนังสือในบริเวณพักผ่อนของโรงเรียนอยู่ในระดับ "น้อย" ในโรงเรียนทุกขนาด ส่วนการจัดบริการสำหรับที่จอดรถานพาหนะเป็นสัดส่วนและเพียงพอ โรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "มาก" ($\bar{X}=2.52$) แต่โรงเรียนขนาดอื่น ๆ มีความเห็นอยู่ในระดับ "น้อย"

ความคิดเห็นของนักเรียน โดยภาพรวมเห็นว่าอยู่ในระดับ "มาก" ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความเห็นว่า อาคารเรียนและห้องเรียนต่าง ๆ ใช้สีที่ทำให้รู้สึกมีชีวิตชีวา สดชื่นแจ่มใส น้อยกว่าเรียนอยู่ในระดับ "น้อย" ($\bar{X}=2.41$) และการจัดตำแหน่งอาคารเรียนในโรงเรียน มีการออกแบบด้วยการจัดกลุ่มที่ไม่มีเสียงรบกวนกัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

"น้อย" ($\bar{X}=2.32$) ส่วนรายการจัดให้มีห้องสมุดเคลื่อนที่หรือมุมหนังสือในบริเวณพักผ่อนของโรงเรียน โรงเรียนทุกขนาดมีความคิดเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับ "น้อย" โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดกลาง นักเรียนมีความเห็นว่าน้ำดื่ม น้ำใช้ในโรงเรียนสะอาดถูกสุขลักษณะและเพียงพออยู่ในระดับ "น้อย" แตกต่างจากโรงเรียนขนาดอื่น ๆ

2) บรรยาการทางการบริหาร พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "มาก" ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความเห็นว่า บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับ "น้อย" ($\bar{X}=2.37$) โรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารควบคุม กำกับให้มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและสนองนโยบายของกรมสามัญศึกษาอยู่ในระดับสูงมากเป็นพิเศษกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ($\bar{X}=3.35$)

ความคิดเห็นของนักเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "มาก" โดยเฉพาะรายการที่โรงเรียนทุกขนาดมีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับมากกว่ารายการอื่นคือ จัดให้มีการรณรงค์ชมเชยนักเรียนที่กระทำความดี และสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน และโรงเรียนให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่าเป็นจริงในระดับสูงกว่าโรงเรียนอื่น ๆ ($\bar{X}=3.31$)

3) บรรยาการทางการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอนโรงเรียนทุกขนาดสอดคล้องกันอยู่ในระดับ "มาก" รายการที่โรงเรียนทุกขนาดมีความเห็นอยู่ในระดับมากกว่ารายการอื่นคือ นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนได้อย่างเต็มที่ และนักเรียนสามารถปรึกษาครูประจำชั้นได้เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน รองลงมาคือ นักเรียนได้รับการแนะแนวในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ความคิดเห็นของนักเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "มาก" ยกเว้นโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่า ครูอาจารย์มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับอาชีพครูอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ($\bar{X}=3.51$) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความเห็นว่า นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ ภายนอก

โรงเรียนอยู่ในระดับ "น้อย" ($\bar{X}=2.45$) โรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นว่า ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอกับจำนวนนักเรียนเป็นจริงในระดับ "น้อย" ($\bar{X}=2.29$)

5.3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียนเกี่ยวกับบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามกลุ่มบุคลากร บรรยากาศทางวิชาการทั้ง 3 ด้าน คือ บรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางการบริหาร และบรรยากาศทางการเรียนการสอน รวมทั้งภาพรวมของความคิดเห็นของบุคลากร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทุกด้าน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามขนาดโรงเรียน บรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางการบริหาร และภาพรวมของความคิดเห็นของบุคลากรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนบรรยากาศทางการเรียนการสอน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

5.3.4 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียนในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ

ผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอน ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการอันดับที่หนึ่งคือ ครูอาจารย์มีความตั้งใจในการสอนและเอาใจใส่ต่อนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 78.50 อันดับที่สองคือ ผู้บริหารใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงานคิดเป็นร้อยละ 68.70 อันดับที่สามคือ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่คิดเป็นร้อยละ 59.60

นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการอันดับที่หนึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอนคือ ครูอาจารย์มีความตั้งใจในการสอนและเอาใจใส่ต่อนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 75.10 อันดับที่สองคือ นักเรียนมีความรักและผูกพันต่อโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 59.30 อันดับที่สามคือ บริเวณโรงเรียนมีการจัดสวนหย่อมและปลูกไม้ประดับอย่างสวยงามคิดเป็นร้อยละ 54.00

5.4 อภิปรายผล

การศึกษابรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

5.4.1 บรรยากาศทางกายภาพ ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมแล้ว ผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียน มีความเห็นว่าบรรยากาศทางกายภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับ "มาก" สอดคล้องกับทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา, 2536) ยกเว้นการจัดให้มีห้องสมุดเคลื่อนที่ และมุมหนังสือในบริเวณพักผ่อนของโรงเรียนอยู่ในระดับ "น้อย" ในโรงเรียนทุกขนาด เพราะโรงเรียนที่จะจัดห้องสมุดเคลื่อนที่และมุมหนังสือในบริเวณพักผ่อนของโรงเรียนได้มาก ต้องมีงบประมาณและบุคลากรที่จะดูแลในส่วนนี้เพียงพอ ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมักมีงบประมาณจำกัด จำนวนหนังสือในห้องสมุดยังมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน จึงนำมาจัดภายนอกห้องสมุดได้น้อยหรือจัดไม่ได้เลย ส่วนการจัดบริเวณสำหรับที่จอดรถยานพาหนะเป็นสัดส่วนและเพียงพอ โรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "มาก" แต่โรงเรียนขนาดอื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ "น้อย" เพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนยานพาหนะไม่มาก จึงสามารถจัดบริการด้านนี้ได้เพียงพอ โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนบุคลากรมาก และโดยเฉพาะที่อยู่ในเมืองใหญ่ที่รถยนต์เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน จะประสบปัญหาในการจัดบริการในข้อนี้

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียน ที่สอดคล้องกันในโรงเรียนทุกขนาดเป็นอันดับสูงสุดคือ ในห้องเรียนมีทางระบายอากาศหรือถ่ายเทอากาศได้ดี ระดับแสงสว่างและความเข้มของแสงในห้องเรียน ทำให้มองเห็นได้ชัดเจน เพราะว่าอาคารเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่งจะเป็นแบบของกรมสามัญศึกษาซึ่งได้รับการออกแบบที่เหมาะสม การวางตำแหน่งอาคารต่าง ๆ ก็อยู่ในความดูแลของกองออกแบบ ทำให้ห้องเรียนมีสภาพที่ทำให้บุคลากรในโรงเรียนซึ่งเป็นผู้ใช้ห้องเรียนโดยตรง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับ "มาก" อันดับรองลงมาคือ บุคลากรในโรงเรียนยิ้มแย้ม แจ่มใส ต้อนรับผู้มาเยือนด้วยไมตรีจิต และการตกแต่งส่วนหย่อมบริเวณพักผ่อนในโรงเรียนร่มรื่น

สดชื่น สว่างงาม ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียนในโรงเรียน ทุกขนาดมีความเห็นสอดคล้องกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานพ ติมี (2536) ที่พบว่าบรรยากาศอย่างเป็นกันเองและสนุกสนานในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีสภาพความเป็นจริงในระดับ "น้อย" แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมาได้สนองนโยบายเรื่อง ทิศทางการจัดการศึกษาของ กรมสามัญศึกษาในการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน โดยเชื่อว่า บรรยากาศที่ดีจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ จัดเป็นครูประเภทพูดไม่ได้ โรงเรียนมัธยมศึกษาจึงพยายามจัด บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน เพื่อประโยชน์ในการที่นักเรียนจะได้ พัฒนาให้เต็มความรู้ความสามารถ นับว่านโยบายของกรมสามัญศึกษาข้อนี้ได้รับการตอบสนองและประสบผลสำเร็จอย่างสูง ได้รับความร่วมมือจากบุคลากร ทุกฝ่าย

5.4.2 บรรยากาศทางการบริหาร ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมแล้ว ผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียน มีความเห็นว่าสภาพบรรยากาศ ทางการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับ "มาก" ยกเว้นโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ ผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอนมีความเห็นว่าบุคลากร ทุกฝ่ายในโรงเรียนมีขวัญและกำลังใจในระดับ "น้อย" ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้อง กับงานวิจัยของไชยทวรรค์ เพ็ญศรี (2530) ที่พบว่าบรรยากาศองค์การของ โรงเรียนมัธยมศึกษา มีมิติอุปสรรคและมิติทางเห็นอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างมาก แต่ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชุมพล ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2525) ที่พบว่าครู มีขวัญและความสัมพันธ์กันดี ทฤษฎีองค์การกลุ่มประเพณีนิยมใหม่ มีความเห็นว่า ความสำคัญขององค์การนอกจากโครงสร้างแล้ว ควรพิจารณาถึงตัวบุคคลหรือ กลุ่มคนซึ่งมีพฤติกรรมเคลื่อนไหวได้ ดังนั้น ความคิดของนักวิชาการกลุ่มนี้จึงเป็น การพิจารณาองค์การในทัศนะที่เคลื่อนไหวได้ เนื่องจากบุคคลประกอบด้วยทัศนคติ แรงจูงใจ ความต้องการ ขวัญกำลังใจ ฯลฯ เมื่อบุคคลรวมกลุ่มทำงานปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวจึงมีความจำเป็นและความสำคัญต่อผลงานที่ทำเป็นอย่างยิ่ง กลุ่มนิยมนุชชสัมพันธ์จึงได้เฟื่องเลี้ยงปัจจัยเหล่านี้มากขึ้น นักวิชาการที่บุกเบิกเรื่องนี้ ได้แก่ วัตต์สัน ฮอร์ทอร์น และเมย์โย จะเน้นความสำคัญของลูกจ้างเป็นใหญ่แทนที่จะ

เข้าไปสนใจตำแหน่งหน้าที่ สายงานการบังคับบัญชาจะหันมาสนใจสภาพการทำงานของคนงาน ปฏิบัติงานและสัมพันธ์ภาพที่มีต่อเพื่อนร่วมงานว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะมีผลกระทบต่อขวัญ กำลังใจในการทำงานอย่างไร และมีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการมากน้อยเพียงใด (สุภรณ์ ศรีพิพล, 2523)

การบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษซึ่งมีบุคลากรจำนวนมาก ผู้บริหารมักจะเน้นการบริหารในเรื่องของโครงสร้างเป็นสำคัญ ได้แก่ การแบ่งงาน การกำหนดตำแหน่งหน้าที่ สายงานการบังคับบัญชา การกำหนดมาตรฐาน ฯลฯ การเลือกคนเข้าทำงานจะต้องยึดความสามารถ ไม่ยึดตัวบุคคล เมื่อเป็นเช่นนี้จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยว่า บุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความเห็นว่าสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับขวัญกำลังใจอยู่ในระดับ "น้อย"

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับบรรยากาศทางการบริหารมีความใกล้เคียงกันในโรงเรียนทุกขนาด อันดับสูงสุดคือผู้บริหารให้การสนับสนุนในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาได้สนองนโยบายของกรมสามัญศึกษาในข้อที่ว่า โรงเรียนที่ดีจะต้องแปลกแยกจากชุมชน โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา ร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหาของชุมชนด้วย การเรียนการสอนในหลายเรื่องควรจะใช้ทรัพยากรของชุมชน ในหลายกรณีควรจะได้เชิญผู้รู้ในเรื่องต่าง ๆ ของชุมชนให้ความรู้แก่นักเรียนและร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนด้วย อันดับรองลงมาคือผู้บริหารใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงานโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นในระดับที่สูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ เพราะว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนบุคลากรน้อยความใกล้ชิดและความเป็นกันเองระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนย่อมมีมากกว่า

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับบรรยากาศการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันมากในโรงเรียนทุกขนาด อันดับสูงสุดคือโรงเรียนจัดให้มีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดีและสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน รองลงมาคือโรงเรียนให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับคุณธรรม

จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม แสดงว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ได้สนองนโยบายเรื่อง ทิศทางในการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา

(กรมสามัญศึกษา, 2536) ในข้อที่เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุข ให้มีการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคม คุณธรรม จริยธรรมให้มากขึ้น โดยสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกวิชาอย่างต่อเนื่อง

5.4.3 บรรยายภาพทางการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม แล้ว ผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียน มีความเห็นว่าสภาพ ความเป็นจริงของบรรยายภาพทางการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ใน ระดับ "มาก" โดยเฉพาะนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นว่าครูอาจารย์ มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับอาชีพครูอยู่ในระดับ "มากที่สุด" สิริสม ไชยศรี (2511) ได้ศึกษาลักษณะของครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ครูควร ทำตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนทุก ๆ กรณี เช่น ความสะอาดเรียบร้อย ประพฤติดี มีระเบียบวินัย ฯลฯ

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียน ที่มีความสอดคล้องกันเป็นอันดับหนึ่งในโรงเรียนทุกขนาดคือ ครูอาจารย์มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับอาชีพครู และครูอาจารย์แต่งกายเหมาะสมกับอาชีพครู อันดับรองลงมาก็คือโรงเรียนมีการวัดผลการเรียนเมื่อเรียนจบแต่ละจุดประสงค์เพื่อ ช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน และนักเรียนสามารถปรึกษาครูประจำชั้นได้เมื่อมี ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน แสดงว่าโรงเรียนมัศึกษามีระบบการบริหารงานที่ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บรรยายภาพทางการเรียนการสอนเป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น ทำให้เกิดบรรยายภาพทางวิชาการอันพึงประสงค์ในโรงเรียน เป็นผลให้ การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสอดคล้องกับสภาพที่เป็น อยู่ในปัจจุบัน

5.4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและกลุ่มบุคลากรในโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียนเกี่ยวกับบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

บรรยากาศทางกายภาพ พบว่า บุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางกายภาพอยู่ในระดับสูงที่สุด และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอยู่ในระดับต่ำที่สุด

บรรยากาศทางการบริหาร พบว่า บุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางการบริหารอยู่ในระดับสูงที่สุด และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอยู่ในระดับต่ำที่สุด

บรรยากาศทางการเรียนการสอน พบว่า บุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูงที่สุด และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอยู่ในระดับต่ำที่สุด

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียนเกี่ยวกับบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามกลุ่มบุคลากร โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

บรรยากาศทางกายภาพ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางกายภาพอยู่ในระดับสูงที่สุด และครูปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับต่ำที่สุด

บรรยากาศทางการบริหาร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางการบริหารอยู่ในระดับสูงที่สุด และครูปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับต่ำที่สุด

บรรยากาศทางการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศทางการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูงที่สุด และครูปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับต่ำที่สุด

5.4.5 ผลการศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียนมีข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาสอดคล้องกันในระดับที่หนึ่งคือ ครูอาจารย์มีความตั้งใจในการสอนและเอาใจใส่ต่อนักเรียน และในทหอันดับแรกของข้อเสนอแนะบุคลากรทั้ง 3 กลุ่มมีข้อเสนอแนะสอดคล้องกันสี่ข้อ แสดงว่า บุคลากรในโรงเรียนต่างมองเห็นว่าโรงเรียนยังขาดสิ่งใดอยู่บ้างตามสภาพความเป็นจริง ข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในอันที่จะนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข และเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา

1) ผู้บริหารโรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน เพื่อจะได้นำมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้เกิดความพึงพอใจในระดับที่สูงขึ้น

2) ครูอาจารย์ในโรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นวางแผนการดำเนินงานในการบริหารงานในโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อการพัฒนาองค์การ ซึ่งจะเป็นผลทำให้เกิดบรรยากาศที่พึงประสงค์ได้

3) โรงเรียนควรส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในด้านต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ได้แก่ การนิเทศ ติดตาม ให้ครูอาจารย์ เอาใจใส่ต่อการสอนและผลิตสื่อการเรียนการสอน ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และสร้างบรรยากาศทางกายภาพให้โรงเรียนน่าอยู่ น่าเรียน

5.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอื่น ๆ ในเขตการศึกษา 11 แล้วเปรียบเทียบกับบรรยากาศทางวิชาการแต่ละจังหวัด

2) ควรศึกษาบรรณารักษ์ทางวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

3) ควรศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการจัดและการบริการของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เอื้อต่อการส่งเสริมบรรณารักษ์ทางวิชาการ